

HEVOSEN KULJETTAMINEN
- OPAS HEVOSEN OMISTAJALLE
JA KULJETUKSEN KULJETTAJALLE

2017

LUKIJALLE

Tämä hevoskuljetuksia koskeva opas on tarkoitettu hevosen omistajille ja hevoskuljetuksia kuljettaville henkilöille.

Oppaassa tuodaan esille kaikki ne asiat, jotka tulisi ottaa huomioon hevosta kuljetettaessa.

Tämä opas on tehty Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyönä, ja oppaan sisältämän tiedon lähteenä on käytetty opinnäytetyön raportin teoriaosaa.

Turvallisia ajokilometrejä hevoskuljetuksiin!

Hilla Miettinen
Poliisiopiskelija
Poliisiammattikorkeakoulu

SISÄLLYS

LUKIJALLE	II
AJONEUVOJA KOSKEVA SÄÄNTELY	1
AJONEUVOLUOKAT	1
AJOKORTTILUOKAT	2
PERÄVAUNUN KYTKENTÄ	3
AJONEUVON REKISTERÖINTI JA KATSASTUS	3
AJONEUVON RENKAAT	5
AJONEUVOKOHTAISET NOPEUSRAJOITUKSET	6
TURVAVYÖN KÄYTTÖ JA HENKILÖMÄÄRÄ	6
HEVOSKULJETUKSIA KOSKEVA SÄÄNTELY	7
KAUPALLISET JA EI-KAUPALLISET KULJETUSET	7
KULJETUSVÄLINE	9
HEVOSTEN KUORMAAMINEN	10
HEVOSEN KUNTO	10
HEVOSTEN KÄSITTELY	11
RAMPPI JA KULJETUSTILA	12
KULJETUSMATKA-AJAT JA LEPOJAKSOT	13
ASIAKIRJAT	14
KAIKISSA KULJETUKSISSA VAADITTAVAT ASIAKIRJAT	14
Hevospassi	14
VAIN KAUPALLISISSA KULJETUKSISSA VAADITTAVAT ASIAKIRJAT	15
Pätevyystodistus	15
Eläinkuljettajalupa	16
Maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistus	17
Reittisuunnitelma	19

HEVOSTEN LASTAAMINEN KULJETUSVÄLINEESEEN	19
KULJETUKSEN AIKANA HUOMIOITAVIA ASIOITA	20
HEVOSKULJETUSTEN VALVONTA	21
RIKKOMUKSET JA NIISTÄ AIHEUTUVAT SEURAAMUKSET	22
KIITOKSET	24

AJONEUVOJA KOSKEVA SÄÄNTELY

Hevoskuljetuksia kuljettaessa on otettava huomioon hevosen hyvinvoinnin ja hevoskuljetuksia koskevan lainsäädännön lisäksi myös ajoneuvoja yleisesti koskeva lainsäädäntö. Ennen hevoskuljetuksen kuljettamista onkin syytä tietää, millä tavalla ajoneuvot jaotellaan eri luokkiin, minkälaista ajoneuvoa taikka ajoneuvoyhdistelmää omistamallaan ajo-oikeudella on mahdollista kuljettaa sekä millä tavalla ajoneuvoja ja niiden käyttöä säännellään.

AJONEUVOLUOKAT

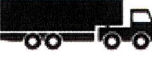
Alla olevassa taulukossa on esitelty ajoneuvoluokat ja niitä koskevat rajoitukset kokonaismassassa. Edellä mainittujen lisäksi henkilöauton ja kevytperävaunun kohdalla on merkitty muu huomioon otettava asia.

Ajoneuvo	Kokonaismassa (kg)	Huomioitavaa
M ₁ (Henkilöauto)	Ei rajoitusta	Kuljettajan lisäksi enintään kahdeksan matkustajaa
N ₁ (Pakettiauto)	< 3500	
N ₂ (Kuorma-auto)	3500 – 12 000	
N ₃ (Kuorma-auto)	> 12 000	
O ₁ (Kevytperävaunu)	≤ 750	Jarrut eivät ole pakolliset
O ₂ (Perävaunu)	750 - 3500	
O ₃ (Perävaunu)	3500 – 10 000	
O ₄ (Perävaunu)	> 10 000	

- Ajoneuvolaki 10§, 17§

AJOKORTTILUOKAT

Kuljettajan ajokortti määrittelee, millaista ajoneuvoa ja kuinka painavaa ajoneuvoyhdistelmää kuljettajalla on oikeus ajaa. Ajokortit jaetaan 16 ajokorttiluokkaan. Alla olevassa taulukossa esitellään ne ajokorttiluokat, joihin kuuluva ajo-oikeus oikeuttaa hevoskuljetuksen kuljettamiseen.

Ajokortti	
B 	<p>Ajoneuvo - Kokonaismassa (KM) enintään 3500 kg - Rekisteröity enintään 1+8 henkilölle</p> <p>Ajoneuvoyhdistelmä 1) B-luokan vetoauto + hinattava ajoneuvo KM max 750 kg 2) B-luokan vetoauto + hinattava ajoneuvo KM yli 750 kg ja ajoneuvoyhdistelmän KM max 3500 kg</p>
B/96 	<p>Ajoneuvoyhdistelmä - B-luokan vetoauto + hinattava ajoneuvo KM yli 750 kg ja ajoneuvoyhdistelmän KM yli 3500 kg mutta alle 4250 kg (B-luokan ajokortissa merkintä B/96)</p>
BE 	<p>Ajoneuvoyhdistelmä - B-luokan vetoauto + hinattava ajoneuvo KM max 3500 kg</p>
C1 	<p>Ajoneuvo - KM 3500 kg – 7500 kg - Rekisteröity enintään 1+8 henkilölle</p> <p>Ajoneuvoyhdistelmä - C1-luokan vetoauto + hinattava ajoneuvo KM max 750 kg</p>
C1E 	<p>Ajoneuvoyhdistelmä 1) C1-luokan vetoauto + hinattava ajoneuvo KM yli 750 kg ja ajoneuvoyhdistelmän KM max 12 000 kg 2) B-luokan vetoauto + hinattava ajoneuvo KM yli 3500 kg ja ajoneuvoyhdistelmän KM max 12 000 kg</p>
C 	<p>Ajoneuvo - KM yli 3500 kg - Rekisteröity enintään 1+8 henkilölle</p> <p>Ajoneuvoyhdistelmä - C-luokan vetoauto + hinattava ajoneuvo KM max 750 kg</p>
CE 	<p>Ajoneuvoyhdistelmä 1) C-luokan vetoauto + hinattava ajoneuvo KM yli 750 kg 2) C1-luokan vetoauto + hinattava ajoneuvo KM yli 750 kg ja ajoneuvoyhdistelmän KM yli 12 000 kg</p>

Taulukon havainnekuvien lähde: Ajovarma

Lisäksi ennen **19.1.2013** myönnetyllä **BE**-luokan ajo-oikeudella saa kuljettaa ajoneuvoyhdistelmää, jossa on B-luokan vetoauto ja perävaunu, jonka kokonaismassa on yli 3500 kg mutta ajoneuvoyhdistelmän kokonaismassa on alle 7000 kg.

● **Ajokorttilaki 4§**

● **Ajokorttilaki 113§**

PERÄVAUNUN KYTKENTÄ

Ajoneuvoyhdistelmän massa ei saa ylittää vetoajoneuvon tai hinattavan ajoneuvon ajoneuvorekisteriin merkittyjen massojen summaa eikä yhdistelmälle sallittua kokonaismassaa, jos se on edellä tarkoitettua summaa alempi.

Ajoneuvon korin kummallakin puolella on oltava taustapeili.

● **Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä 19a§, 33§**

AJONEUVON REKISTERÖINTI JA KATSASTUS

Moottorikäyttöinen ajoneuvo ja sen perävaunu on ensirekisteröitävä, tarvittaessa muutosrekisteröitävä ja asianmukaisesti katsastettava. Ajoneuvoa tai sen perävaunua, jota ei ole asianmukaisesti ensirekisteröity, muutosrekisteröity ja katsastettu, ei saa käyttää liikenteessä.

Jos ajoneuvon tai sen perävaunun rakennetta tai käyttötarkoitusta muutetaan olennaisesti taikka ajoneuvoon tai sen perävaunuun liitetään tai siitä poistetaan osia tai varusteita siten, että ajoneuvon ominaisuudet tai käyttötarkoitus muuttuvat, ajoneuvo tulee muutoskatsastaa. Tavarankuljetukseen suunniteltu ja valmistettu paketti- tai kuorma-auto on voidaan muuttaa hevospeljetusajoneuvoksi.

HUOM! Ajoneuvon muuttaminen ja varustaminen tilapäistäkin hevospeljetusta varten velvoittaa muutoskatsastukseen.

Alla olevassa taulukossa kerrotaan, milloin kuhunkin luokkaan kuuluvat ajoneuvot tulee määräaikaikatsastaa.

Ajoneuvo	Katsastusajankohdat
Henkilöautot (Yksityiseen käyttöön tarkoitetut)	<u>Ensimmäisen</u> kerran viimeistään kolmen vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönotosta, <u>toisen</u> kerran viimeistään viiden vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönotosta ja siitä eteenpäin vuosittain aina viimeistään ajoneuvon käyttöönottopäivää vastaavana päivänä
Pakettiautot	<u>Ensimmäisen</u> kerran viimeistään kolmen vuoden kuluessa ajoneuvon käyttöönotosta ja siitä eteenpäin vuosittain aina viimeistään ajoneuvon käyttöönottoa vastaavana päivänä
Kuorma-autot	<u>Ensimmäisen</u> kerran vuoden kuluttua käyttöönottopäivää vastaavana päivänä ja siitä eteenpäin vuosittain aina käyttöönottopäivää vastaavana päivänä
Kevytperävaunut	Ei tarvitse katsastaa
O ₂ - luokan perävaunut	<u>Ensimmäisen</u> kerran sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jolloin perävaunun käyttöönotosta on kulunut kaksi vuotta . Sen jälkeen perävaunu on katsastettava kahden vuoden välein aina viimeistään kalenterivuoden loppuun mennessä

- Ajoneuvolaki 8§, 61§
- Valtioneuvoston asetus liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta 3§
- Valtioneuvoston asetus ajoneuvojen hyväksynnästä 25§

AJONEUVON RENKAAT

Auton ja sen perävaunun renkaiden kulutuspinnan pääurien on oltava vähintään **1,6mm** syvyisiä. Vaatimus ei koske samalla akselilla olevien paripyörien molempia pyöriä.

Talvirenkaita tulee käyttää **joulu-, tammi- ja helmikuun** aikana henkilöautoissa, pakettiautoissa ja O2 -luokan perävaunuissa. Talvirenkaan kulutuspinnan pääurien syvyyden on oltava vähintään **3,0mm**. Talvirenkaita ei tarvitse käyttää paripyörien molemmissa pyörissä.

Kuorma-autoissa ja yli 3,5 tonnia painavissa henkilöautoissa on käytettävä talvirenkaita vetävillä akseleilla, lukuun ottamatta ohjaavia vetäviä akseleita, **joulu-, tammi- ja helmikuun** aikana. Vetävän akselin talvirenkaan kulutuspinnan pääurien syvyys on oltava vähintään **5,0 mm**, ja tällöin muiden akselien sekä mainitulla ajoneuvolla vedettävän perävaunun kaikilla akseleilla pyörien kulutuspinnan pääurien syvyyden on oltava vähintään **3,0mm**.

Nastoin varustettuja talvirenkaita saa käyttää **marraskuun 1. päivästä** lähtien **maaliskuun 31. päivään taikka toisen pääsiäispäivän jälkeiseen maanantaihin** saakka, myöhemmän päivästä ollessa määräävä. Jos vetoautossa on nastarenkaat, on O2 -luokan perävaunussakin käytettävä nastarenkaita.

- **Valtioneuvoston asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä 16§, 17§**

AJONEUVOKOHTAISET NOPEUSRAJOITUKSET

Paketti- ja kuorma-auton suurin sallittu nopeus tiellä ilman perävaunua on **80km/h**. Poikkeuksena ovat pakettiautot, joiden omamassa on alle 1,8 tonnia, ja jotka on otettu käyttöön vuonna 1981 tai sitä myöhemmin taikka pakettiautot, joiden omamassa on 1,875 tonnia, ja jotka on otettu käyttöön vuonna 1995 tai myöhemmin, joiden osalta suurin sallittu nopeus tiellä ilman perävaunua on **100km/h**.

Ajoneuvoyhdistelmän suurin sallittu nopeus tiellä on aina enintään **80km/h**.

Kova ajonopeus aiheuttaa perävaunun jatkuvaa sivusuuntaista heilahtelua, mikä lisää kuljetettavan hevosen vahingoittumisen vaaraa muun liikenteen turvallisuuden vaarantamisen lisäksi. Myös epätasainen ja voimakkaita kiihdytyksiä sekä jarrutuksia sisältävä ajotapa kasvattaa hevosen vahingoittumisen vaaraa.

- **Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä 3§**

TURVAVYÖN KÄYTTÖ JA HENKILÖMÄÄRÄ

Henkilöautossa, pakettiautossa ja kuorma-autossa kuljettajan ja kaikkien matkustajien on käytettävä turvavyötä.

Istuimilla saa istua enintään se henkilömäärä, joka ajoneuvon rekisteröintitodistukseen on merkitty.

- **Tieliikennelaki 88§**
- **Valtioneuvoston asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä 38§**

HEVOSKULJETUKSIA KOSKEVA SÄÄNTELY

Koska hevuskuljetuksia koskeva lainsäädäntö poikkeaa jonkin verran sen mukaan, onko kyseessä kaupallisen toiminnan yhteydessä kulkeva hevuskuljetus vai ei, kuljetuslajit esitellään ennen varsinaista lainsäädännön läpi käymistä.

KAUPALLISET JA EI-KAUPALLISET KULJETUKSET

Hevuskuljetukset jaetaan kahteen eri lajiin, kaupallisiin kuljetuksiin ja ei-kaupallisiin kuljetuksiin. Kaupallisten kuljetusten välillinen tai välitön tavoite on taloudellinen voitto.

Esimerkkejä kaupallisista kuljetuksista:

- a) hevosia kuljettaa joko henkilö tai yritys korvausta vastaan elinkeinonharjoittamisen tai ammatin tarkoituksessa tai työkseen;
- b) hevosen kuljettamisesta henkilö saa korvauksen, vaikka ei kuljetakaan hevosia työkseen tai ammatin tai elinkeinon harjoittamiseksi;
- c) esimerkiksi ravi-, ratsastus- ja hoitotallin hevosityrittämiseen liittyvät kuljetukset;
- d) hoitotallin pitäjä kuljettaa hevosia, jotka ovat hänellä hoidossaan;
- e) hevospalveluita tarjoavan henkilön tai yrityksen hevuskuljetukset;
- f) ratsastuskoulu kuljettaa omistamansa hevosen korvausta vastaan kilpailuun, johon ratsastuskoulun asiakas osallistuu;

- g)** hevosalan yrityksen toimintaan liittyvät, korvausta vastaan tehdyt toisen henkilön omistaman hevosen kuljetukset riippumatta siitä, kuljettaako hevoskuljetusta yksityishenkilö ja saako hän itse siitä korvausta vai ei

Esimerkkejä ei-kaupallisista kuljetuksista:

- a)** mihinkään yritystoimintaan liittymättömän hevosen omistaja kuljettaa omia tai toisen harrastajan omistamia harrastehevosia korvauksetta tai enintään polttoainekuluja vastaan;
- b)** harrastaja kuljettaa toisen harrastajan hevosen korvauksetta raveihin samalla, kun kuljettaa omaa hevostaan;
- c)** harrastaja kuljettaa toisen harrastajan hevosen ratsastuskilpailuihin enintään polttoainekuluja vastaan;
- d)** harrastajan omistama hevonen on hoitotallissa, ja harrastaja itse kuljettaa hevostaan;
- e)** henkilö tai yritys kuljettaa hevosen hyväntekeväisyystapahtumaan, minkä päätarkoituksena ei ole myyninedistäminen, vaikka henkilö tai yritys muuten tekisi työtä, johon sisältyy hevosen kuljettamista;
- f)** yritys tai henkilö kuljettaa omistamansa hevosen kengitykseen;
- g)** ratsastuskouluylrittäjä kuljettaa oman hevonsa kilpailuun, johon omistamallaan hevosella osallistuu

KULJETUSVÄLINE (Koskee kaikkia kuljetuksia)

Hevosta saa kuljettaa vain sellaisella kuljetusvälineellä, joka soveltuu hevoskuljetukseen. Kuljetusvälineen on oltava riittävän tilava kuljetettavalle hevoselle. Hevosen on kyettävä seisomaan luonnollisessa asennossa, eikä sillä saa olla vaaraa teloa itseään kuljetusvälineen kattoon.

Hevosen kuljetusvälineessä saa kuljettaa hevosen lisäksi muuta kuormaa vain, mikäli se on sijoitettu ja kiinnitetty niin, ettei hevonen ole vaarassa vahingoittua. Toisin sanoen hevosen kanssa samassa tilassa ei saa kuljettaa esimerkiksi talikkoa, heinäpaaleja tai juottoämpäreitä ilman, että ne on sidottu kiinni turvalliseen paikkaan. Ravikärryt saavat olla kiinnitettynä perävaunun, pakettiauton ja kuorma-auton taakse.

Hevotrailerin takaluukun yläosa voidaan pitää avonaisena, jos kuljetustilan lämpötila olisi muutoin liian korkea, ja jos yläluukun kiinnitys ja luukun saranat on suunniteltu ja valmistettu niin, että luukua voidaan pitää kuljetuksen aikana auki.

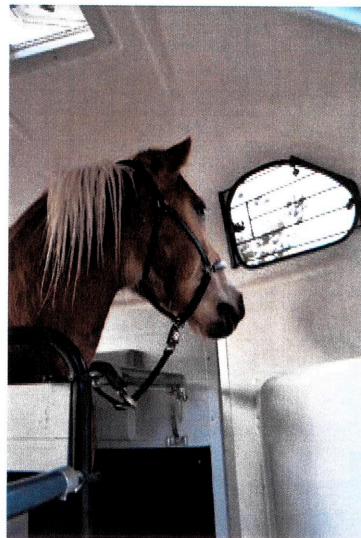
- **Laki eläinten kuljetuksesta 5§, 7§, 8§, 9§, 15§**

HEVOSTEN KUORMAAMINEN (Koskee kaikkia kuljetuksia)

Hevoset on kuormattava niin, etteivät ne puristu toisiaan vasten. Poliisin ohjeen mukaan hevosten välissä tulisi kuljetustilassa käyttää väliseiniä, joiden minimikorkeus on **60 cm**, ja joiden alareuna on noin 60 cm korkeudella lattiasta. Hevostrailerissa hevosen etupuomin tulisi olla läpimitaltaan vähintään **70 mm**.

Hevosen kytkemiseen käytettävän köyden tai muun siteen on oltava sopivan mittainen, hevoselle turvallinen ja niin vahva, ettei se matkan aikana katkea.

Hevosta ei saa kytkeä kiinni hevosen suussa olevista kuolaimista, koska riuhtaistessaan päättään hevonen voi vahingoittaa suutaan vakavasti. Hevosta ei saa kuljettaa jalat yhteen sidottuna.

● Laki eläinten kuljetuksesta 14§

HEVOSEN KUNTO (Koskee kaikkia hevoskuljetuksia)

Kuljetusvälineen olosuhteiden on oltava sellaiset, ettei hevoselle aiheudu tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä, ja hevosen on oltava kuljetuskuntoinen.

Kuljetuskuntona hevosenä EI voida pitää hevosta:

- joka ei pysty liikkumaan tai kävelemään itsenäisesti ja avustamatta ja ilman kipua
- jolla on esimerkiksi vakavia avohaavoja
- naarashevosta, eli tammaa, joka on tiineenä, ja jonka kantoajasta on kulunut vähintään 90 prosenttia
- tammaa, joka on synnyttänyt edellisellä viikolla

Eläinlääkärin määräyksellä voidaan edellä mainituista poiketa, mikäli hevosta ollaan kuljettamassa eläinlääkärin diagnosoitavaksi tai hoidettavaksi.

- **Neuvoston asetus N:o 1/2005, liite I**

HEVOSTEN KÄSITTELY (Koskee kaikkia kuljetuksia)

Hevosia on käsiteltävä rauhallisesti, eikä niitä saa tarpeettomasti pelotella tai kiihdyttää niitä kuormatessa, kuljetettaessa ja kuormaa purettaessa. Hevoselle ei saa aiheuttaa minkäänlaista tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä. Hevosta ei saa vetää hännästä, turkista, korvista tai suoraan päästä niin, että se aiheuttaa hevoselle tarpeetonta kipua.

Sivulla käsitellään lisää hevosten lastaamiseen liittyviä asioita.

- **Laki eläinten kuljetuksesta 13§**

RAMPPII JA KULJETUSTILA (Koskee vain kaupallisia kuljetuksia)

Kuljetusvälineessä hevosten kuormaamiseen ja purkamiseen käytettävän rampin kaltevuuskulma saa vaakatasossa olla enintään **20 astetta**. Lisäksi, jos rampin kaltevuuskulma ylittää **10 astetta**, ramppiin on asetettava poikkipienoitus tai vastaava järjestelmä, jolla voidaan varmistaa, että hevoset voivat nousta ja laskeutua vaarattomasti ja vaivattomasti.

Karsinoiden minimikoot:

Täysikasvuiset hevoset	1,75 m ² (0,7 × 2,5 m)
Nuoret hevoset (6–24 kk) (enintään 48 tunnin kuljetusmatkat)	1,2 m ² (0,6 × 2 m)
Nuoret hevoset (6–24 kk) (yli 48 tunnin kuljetusmatkat)	2,4 m ² (1,2 × 2 m)
Ponit (säkäkorkeus alle 144 cm)	1 m ² (0,6 × 1,8 m)
Varsat (0–6 kk)	1,4 m ² (1 × 1,4 m)

- **Neuvoston asetus N:o 1/2005, liite I**

KULJETUSMATKA-AJAT JA LEPOJAKSOT (Koskee vain kaupallisia kuljetuksia)

Hevosia saadaan kuljettaa yhtäjaksoisesti enintään **24 tuntia**. Kuljetusmatkan aikana hevosia on juotettava ja tarvittaessa ruokittava vähintään **kahdeksan tunnin** välein. Kuljetusmatkan jälkeen hevoset on purettava kuormasta, juotettava ja ruokittava ja annettava levätä vähintään **24 tuntia**.

Varsojen, jotka ovat vieroittamattomia ja vielä maitoruokinnassa, on saatava levätä vähintään **tunnin** ajan yhdeksän tunnin ajomatkan jälkeen. Vähintään tunnin kestävän levon jälkeen kuljetusta voidaan edelleen jatkaa **yhdeksän** tunnin ajan.

Mikäli matkan määräpaikka on lähellä, asetetuista kuljetusten enimmäispituuksista voidaan poiketa, ja kuljetuksen matka-aikaa pidentää enintään kahdella tunnilla.

Neuvoston asetus N:o 1/2005 liite I

ASIAKIRJAT

KAIKISSA KULJETUKSISSA VAADITTAVAT ASIAKIRJAT

HEVOSPASSI

Hevospassin on oltava mukana aina hevosta kuljettaessa.

Passin myöntäminen:

Hevosien tunnistusasiakirjan eli hevospassin Suomessa myöntää Suomen Hippos ry. Hevospassi myönnetään hevoselle aina sen eliniäksi.

Euroopan Unionin alueella syntyneet varsat on tunnistettava tunnistusasiakirjaa varten viimeistään 12 kuukauden kuluessa varsan syntymästä ja joka tapauksessa ennen varsan pysyvää lähtöä syntymätilalta. Poikkeuksena varsat, jotka ovat vielä riippuvaisia emästään.

Hevosien tunnistuksessa hevosen kaulaan kiinnitetään transponderi eli mikrosiru, jonka avulla hevonen ja tunnistusasiakirja voidaan liittää toisiinsa. Suomessa mikrosiru kiinnitetään tavallisesti hevosen kaulaan vasemmalle puolelle. Ulkomailta tuodun hevosen mikrosiru on voitua kiinnittää myös oikealle puolelle kaulaa.

Suomessa myönnettyjen hevospassien ja rekisteritodistusten kansien värit vaihtelevat hevosen rodun mukaan.

Kuvan lähde: Suomen Ratsastajainliitto ry

- Euroopan komission täytäntöönpanoasetus 2015/262 artiklat 7, 12, 18, 23

VAIN KAUPALLISISSA KULJETUKSISSA VAADITTAVAT ASIAKIRJAT

PÄTEVYYSTODISTUS

Hevoskuljetuksen kuljettajana ja eläinten hoitajana kuljetuksessa saa toimia vain henkilö, jolle on annettu asianmukainen koulutus ja aluehallintoviranomaisen myöntämä pätevyystodistus. Tämä pätevyystodistusta koskeva **vaatimus koskee niin lyhyitä kuin pitkiäkin kaupallisia kuljetuksia.**

Todistuksen hakeminen ja myöntämisen edellytykset:

Pätevyystodistusta haetaan siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella hakijan kotipaikka sijaitsee. Toimivaltainen viranomaisen myöntää pätevyystodistuksen eläinkuljetuksen kuljettajalle ja hoitajalle, kun he ovat läpäisseet hyväksytysti pätevyyden osoittavan kokeen, joka sisältää kysymyksiä muun muassa eläinten fysiologiaan, juoma- ja ravintotarpeisiin, eläinten käyttäytymiseen, käsittelyyn ja eläimelle annettavaan ensiapuun liittyen.

Pätevyystodistus on pääsääntöisesti voimassa siihen asti, kunnes henkilö täyttää 70 vuotta. Sen jälkeen aluehallintoviraston harkinnan mukaan voimassaoloa voidaan jatkaa.

Hevoskuljetuksessa ei tarvitse olla erikseen pätevyystodistuksen saanutta eläinten hoitajaa, mikäli kuljettaja suorittaa itse hoitajan tehtävät

- **Laki eläinten kuljetuksesta 21§**
- **Neuvoston asetus N:o 1/2005 artikkelit 6, 17**
- **Neuvoston asetus N:o 1/2005 liitteet III, IV**

ELÄINKULJETTAJALUPA

Kaikissa kaupallisissa hevoskuljetuksissa kuljettajalla tulee olla aluehallintoviraston myöntämä eläinkuljettajan lupa. Eläinkuljettajalupia on kahdenlaisia:

Tyyppi 1: **lyhyille kuljetuksille (alle 8h kestävät kuljetukset)**

Tyyppi 2: **pitkille kuljetuksille (yli 8h kestävät kuljetukset)**

Tyyppin 2 luvalla voidaan tehdä myös lyhyitä kuljetuksia, mutta pitkiä kuljetuksia ei voi kuitenkaan ajaa tyyppin 1 luvalla.

Luvan hakeminen ja myöntämisen edellytykset:

Suomessa eläinkuljettajaluvan myöntää se aluehallintovirasto, jonka toimialueella kuljettajan kotipaikka sijaitsee. Eläinkuljettajalupa myönnetään hakijalle, joka täyttää eläinkuljetusasetuksen mukaiset vaatimukset.

Lyhyet kuljetukset:

- Henkilökunnalla on voimassa olevat pätevyystodistukset
- Laitteet ovat asianmukaiset ja kuljetusväline on läpäissyt mahdollisen tarkastuksen
- Kuljettaja ei ole syyllistynyt eläinsuojelulainsäädännön rikkomiseen hakemuspäivää edeltävänä kolmena vuonna

Pitkät kuljetukset:

- Hakija noudattaa lyhyiden kuljetusten vaatimuksia
- Kuljetusvälineelle on myönnetty maantiekuljetusvälineiden hyväksymistodistus
- Vastaavilla eläinkuljettajilla mahdollisuus jäljittää ja pitää kirjaa hevoskuljetuksen liikkeistä ja mahdollisuus saada kuljettajaan yhteys milloin tahansa
- Hätätilanteita varten on laadittu valmiussuunnitelma

Eläinkuljettajalupa-asiakirjaan merkitään eläinkuljettajan luvan numero, eläinkuljettajan tiedot, mitä eläintyyppiä ja kuljetusmuotoja lupa koskee, luvan voimassaoloaika (max 5v. luvan antamispäivästä), myöntävän viranomaisen tiedot sekä luvan tyyppi.

Poikkeukset:

- 1) Eläinkuljettajalupaa ei tarvita, mikäli kuljetusmatka onlähöpaikasta määräpaikkaan mitattuna alle 65 kilometriä
- 2) Lupaa ei tarvita kuljetuksissa, joita kasvattaja suorittaa omillakuljetusvälineillään siirtäessään hevosiaan laiduntamista varten.

- **Laki eläinten kuljetuksesta 16§, 17§**
- **Neuvoston asetus N:o 1/2005 artikkelit 1, 6, 10, 11**
- **Neuvoston asetus N:o 1/2005 liite III**

MAANTIEKULJETUSVÄLINEEN HYVÄKSYMISTODISTUS

Maantiekuljetusvälineiden hyväksymistodistus **vaaditaan pitkiin kaupallisiin hevuskuljetuksiin.**

Todistuksen hakeminen ja myöntämisen edellytykset:

Hyväksymistodistusta haetaan samalta aluehallintoviranomaiselta, jolta eläinkuljettajan lupa haetaan. Todistuksen myöntämistä ennen joko aluehallintovirasto tai aluehallintoviraston määräämä virkaeläinlääkäri suorittaa kuljetusvälineelle tarkastuksen.

Tarkastuksessa varmistetaan, että kuljetusväline täyttää eläinkuljetusasetuksessa kuljetusvälineelle asetetut vaatimukset:

Kuljetusvälineet, kontit ja niiden varusteet on suunniteltava ja rakennettava ja niitä on ylläpidettävä ja käytettävä siten, että:

- a) vältetään loukkaantumiset ja kärsimykset sekä varmistetaan eläinten turvallisuus;
- b) suojataan eläimiä huonolta säältä, äärimmäisiltä lämpötiloilta ja epäsuotuisilta sääolojen vaihteluilta;
- c) ne voidaan puhdistaa ja desinfioida;
- d) niillä estetään eläinten karkaaminen tai putoaminen ja ne kestävät liikkeen aiheuttaman rasituksen;
- e) varmistetaan, että voidaan pitää yllä kuljetettaville eläinlajeille riittävä ilman laatu ja määrä;
- f) eläimiä päästään tarkastamaan ja hoitamaan;
- g) lattiapinta estää liukastumista;
- h) lattiapinta minimoi virtsan ja ulosteen vuotamisen;
- i) valaistus on riittävä, jotta eläimet voidaan tarkastaa ja niitä voidaan hoitaa kuljetuksen aikana.

Maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistus on voimassa enintään viisi vuotta todistuksen antamispäivästä lukien.

- **Laki eläinten kuljetuksesta 19§**
- **Neuvoston asetus N:o 1/2005 artikla 18**

REITTISUUNNITELMA

Suomen ulkopuolelle suuntaavissa **pitkissä kaupallisissa kuljetuksissa** on oltava mukana reittisuunnitelma. Reittisuunnitelmassa on oltava suunnittelua, lähtöpaikkaa, määräpaikkaa, eläinkuljettajan ilmoitusta sekä säännönvastaisuuksia koskevan raportin mallia koskevat osat.

Reittisuunnitelma on pyynnöstä esitettävä toimivaltaiselle viranomaiselle. Reittisuunnitelman ensimmäinen, suunnittelua koskeva, osa tulee toimittaa **kaksi päivää ennen lähtöä** joko aluehallintoviraston läänineläinlääkärille tai kunnaneläinlääkärille.

- **Neuvoston asetus N:o 1/2005 artikla 5**
- **Neuvoston asetus N:o 1/2005 liite II**

HEVOSTEN LASTAAMINEN KULJETUSVÄLINEESEEN

Hevosten käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä (s. 11) tulee noudattaa aina hevosten kanssa toimiessa, myös lastatessa niitä kuljetusvälineeseen.

Ihmisen on muistettava, että hevonen on taitava tulkitsemaan ja ymmärtämään ihmisen kehonkieltä, ja se lukeekin ihmistä jatkuvasti. On kuitenkin tilanteita, joissa hevonen voi tulkita ihmisen kehonkieltä väärin. Esimerkiksi ihmisen taluttaessa hevosta

kuljetusvälineeseen, taluttaja voi tuijottaa suoraan hevosta samaan aikaan vetäen sitä perässään. Tuijottamisen hevonen saattaa kokea aggressiivisuuden merkinä, eikä sitten halua seurata ihmistä kuljetusvälineeseen.

Matkustaminen ahtaassa kuljetusvälineessä on hevoselle luonnonvastaista, koska luonnossa hevosen ihanneympäristö on avara alue, jossa on hyvä näkyvyys ja tilaa pakenemiselle. Oikeanlaisella kouluttamisella hevonen voidaan kuitenkin saada matkustamaan kuljetusvälineessä rauhallisena ja luottavaisena.

KULJETUKSEN AIKANA HUOMIOITAVIA ASIOITA

Hevosella on hyvä olla kuljetuksen aikana päässään tukeva riimu, josta se voidaan kytkeä kestäväällä riimunvarrella kiinni.

Liialliselta kylmyydeltä ja vedolta suojaamiseksi hevoselle voidaan laittaa loimi kuljetuksen ajaksi. Melun aiheuttaman häiriön vähentämiseksi hevoselle voidaan laittaa korviin pumpulipallot.

Hevoset matkustavat mieluiten siten, että niiden takaosa on kohti ajoneuvon keulaa. Toiseksi paras vaihtoehto hevosen kannalta on hevosautoissa yleisesti käytetty tapa, jolloin hevoset matkustavat kuljetustilassa menosuuntaan nähden poikittain. Hevosen kannalta on huonoin tapa matkustaa, kun ne joutuvat olemaan etuosa kohti ajoneuvon keulaa. Syytä siihen, miksi kulkusuuntaan nähden toinen asento on toista asentoa hevoselle miellyttävämpi, ei tunneta.

Hevosen ruokinnasta ja juottamisesta on huolehdittava kuljetusmatkan aikana. Hevosten säännöllisiä ruokinta-aikoja pitäisi pyrkiä noudattamaan myös kuljetusten aikana. Hevonen olisi hyvä juottaa kuljetusolosuhteista riippuen kahden viiva neljän tunnin välein. Hevosen heinät voidaan myös kastella, jolloin hevonen saa nestettä myös heiniä syödessään. Kuten aiemmin hevoskuljetuksia koskevaa lainsäädäntöä käsitellessä mainitaan, kaupallisissa hevoskuljetuksissa kuljetusmatkan aikana hevosia on juotettava ja tarvittaessa ruokittava vähintään kahdeksan tunnin välein.

HEVOSKULJETUSTEN VALVONTA

Viranomaiset voivat suorittaa hevoskuljetusten valvontaa yhteistyössä. Hevoskuljetusten tarkastusten yhteydessä eläinten hyvinvoinnin tarkastamisen lisäksi tarkistetaan kuljetusta koskevat pakolliset asiakirjat. Eläinlääkärit kiinnittävät valvonnassa tavallisesti huomiota hevosten kuntoon ja kuljetusolosuhteisiin. Poliisi kiinnittää huomiota esimerkiksi kuljetusvälineen kokoon, kuntoon ja perävaunun kytkentään.

Poliisi voi antaa ajoneuvon pysäytysmerkin käyttäen punaista pysäytysvaloa tai ohjaamalla ajoneuvo tien sivuun. Pysäytysmerkin saatuaan kuljettajan on pysäytettävä joko poliisin ohjaamaan paikkaan tai ensimmäiseen turvalliseen paikkaan.

Valvontaviranomaisella on oikeus tarkistaa ajoneuvon kunto ja hevosten kuljetusolosuhteet. Tarkastuksen suorittajalla on oikeus päästä kuljetusajoneuvon niihin tiloihin, joissa hevosia kuljetetaan tai pidetään kuljetuksen aikana. Viranomainen voi pyytää kuljettajaa avaamaan kuormatilan ovet.

Tarkastuksessa voidaan tarkastaa hevonen, kuljetusväline, hevosen kuljetuksen aikana saama ravinto ja juotava, hevosen varusteet ja välineet sekä kaikki kuljetukseen edellytettävät asiakirjat. Hevosia kuljettava henkilö on velvollinen antamaan pyynnöstä tarkastuksen suorittavalle viranomaiselle tarvittavat asiakirjat ja tiedot.

- **Tieliikenneasetus 47§**
- **Tieliikennelaki 93§**
- **Laki eläinten kuljetuksesta 28§, 30§**

RIKKOMUKSET JA NIISTÄ AIHEUTUVAT SEURAAMUKSET

Hevosia kuljettaessa on noudatettava sitä lainsäädäntöä, joka koskee kulloinkin käytössä olevaa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää sekä lainsäädäntöä, joka koskee nimenomaan eläinkuljetuksia sekä eläinten suojelua.

Mikäli toimivaltainen viranomainen havaitsee, ettei eläinkuljetusasetuksen jotakin säännöstä noudateta hevoskuljetuksessa, viranomainen voi vaatia eläimistä vastaavaa henkilöä suorittamaan tarvittavat toimenpiteet, jotta hevosten hyvinvointi voidaan turvata.

Suoritettavia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi:

- Käytössä olevan kuljetusvälineen vaihtaminen tai korjaaminen siten, että vältetään eläinten välitön loukkaantuminen
- Kuljettajan tai hoitajan vaihtaminen
- Hevosten palauttaminen suorinta tietä lähtöpaikkaan tai kuljettaminen määräpaikkaan sen mukaan, kumpi vaihtoehtoista on eläinten hyvinvoinnin kannalta parempi.

Valvontaviranomainen voi kieltää eläimiä kuljettavaa henkilöä jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä hänet asian laatuun nähden riittävässä määräajassa täyttämään velvollisuutensa. Tätä kieltä voidaan tehostaa uhkasakolla.

- **Neuvoston asetus N:o 1/2005 artikla 23**
- **Laki eläinten kuljetuksesta 37§, 38§**

KIITOKSET

Kiitokset Outi ja Jani Puomilalle oppaan kuvissa esiintyvän kaluston sekä hevosen luovuttamisesta kuvauskäyttöön.

Kuvien tekijänoikeudet ©Hilla Miettinen